

Projektas
Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos plėtra
(II etapas)
Nr. VP1-2.2-ŠMM-02-V-01-009

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo politiką formuojančių ir
vykdančių institucijų darbuotojų metodinė diena
ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ

**SOCIALINĖ PARTNERYSTĖ:
MOKYKLA – ŠEIMA – BENDRUOMENĖ**

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

Bendruomenė panašėja į laivą - kiekvienas turi būti paruoštas paimti šturvalą

Ibsenas

Būdami naudingi kitiems, sukuriame priėžastį rūpintis savimi

Legkauskas

STRUKTŪRA

**I DALIS. Bendradarbiavimo su tėvais
santykių kūrimas**

**II DALIS. Socialinė partnerystė:
mokykla, šeima, bendruomenė**

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

- Ar galime išspręsti mokinių problemas be tėvų dalyvavimo?
- Kokie tėvų lūkesčiai mokyklos atžvilgiu?
- Kokie mokyklos lūkesčiai tėvų atžvilgiu?
- Kokie tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo tikslai?

Bendravimas

Informacijos
gavimas ir
suteikimas

Bendradarbiavimas

Tikslų, planų ir
veiksmų
derinimas

Partnerystė

Pasitikėjimas,
lygiateisiškumas,
intensyvus
bendradarbia-
vimas

TĖVŲ ĮTRAUKIMO SVARBA

- Tėvų įtraukimas į ugdymo procesą dėl kiekvienos šeimos individualumo ir išskirtinumo yra sudėtingas procesas.
- Neįmanoma patenkinti individo poreikių ir išspręsti jo funkcionavimo problemų **be šeimos sistemos pokyčio.**

TĖVŲ ĮTRAUKIMO YPATUMAI

Siekiant šeimos kaip sistemos pokyčio, būtina:

- įtraukti visą šeimą;
- gerbti individualius šeimos skirtumus;
- suprasti, kad visos šeimos turi gebėjimą įveikti sunkumus, todėl stiprinti jų stipriąsias puses;
- žinoti, kad šeimos yra žinių apie vaiką šaltinis.

Dobranskienė, 2002

KAŲ TYRIMAI RODO: POVEIKIS VAIKUI

- Mažiau **elgesio** problemų, susijusių su prastu mokymusi
- Padedama vaikui pasiekti **geresnių akademinų rezultatų**
- Vaikas lengviau **prisitaiko mokykloje**
- Vaikams, kurių tėvai bendrauja ir bendradarbiauja, mokytojai yra linkę **labiau padėti, skirti daugiau dėmesio**
- Vaikai geriau **jaučiasi emociškai**
- Vaikai **geriau sutaria su mokytojais ir bendramoksliais**

Davies, Henderson, Johnson, Mapp, 2006; Pomerantz, Moorman, 2011

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

KĄ TYRIMAI RODO: POVEIKIS MOKYTOJUI

- Turėdami galimybę pažvelgti į šeimos kontekstą, gali aiškiau suvokti **mokinio poreikius**, lanksčiau **pritaikyti** mokymo **technikas**

Davies, Henderson, Johnson, Mapp, 2006

Pedagogas palankiau žiūri į vaiką, kai mato, jog tėvams rūpi teigiami rezultatai.

Davies, Henderson, Johnson, Mapp, 2006

KĄ TYRIMAI RODO: POVEIKIS TĖVAMS

- Tėvai gali, atsižvelgdami į vaiko mokymosi sunkumus, jam padėti
- Mokytojų/auklėtojų ir tėvų bendravimas skatina abiejų pusių tobulėjimą
- Kuria saugius pasitikėjimu grįstus santykius su vaiku ir mokykla

BENDRADARBIAVIMO SU TĖVAIS PROBLEMOS: MOKYKLOS POŽIŪRIU

- tėvų užimtumas
- tėvų atsakomybės vengimas
- kvietimų bendradarbiauti ignoravimas
- problemos nepripažinimas
- problemos slėpimas
- tėvų išankstinės neigiamos nuostatos
- nepakankama tėvų bendravimo kultūra
- tėvų siekis glaudesnio ryšio su mokykla, tačiau nenorėjimas prisiimti aktyvesnio vaidmens

Rupšienė, Grikštienė, 2007

BENDRADARBIAVIMO SU TĖVAIS PROBLEMAS: ŠEIMOS POŽIŪRIU

- neigiamos pedagogų nuostatos, nepakankamos pastangos kalbėtis su tėvais
- netikslingi susitikimai
- menkos pedagogo pastangos pažinti šeimos individualumą
- laiko stoka
- pedagogo netinkamas bendravimas su tėvais (grasinimai, nesavalaikiai patarimai, kritika ir pan.)

Rupšienė, Grikštienė, 2007

BENDRADARBIAVIMO MODELIAI (Palanki, Burch, 1999)

	Tradicinis	Partnerystės
Tikslas	Tėvų įtraukimas	Vaikų pasiekimai
Dėmesio centras	Veikla	Savitarpio santykiai
Bendravimas	Psichologinė ir socialinė distancija	Dialogas
Komunikacija	Vienakryptė (mokykla – tėvams)	Abipusis dalinimasis bendradarbaavimo galia
Intervencijos centras	Kontekstas (namai ar ugdymo institucija)	Multikompleksinis kontekstas (bendruomenė, darželis, šeima)
Kas yra kviečiamas	Suinteresuotos šeimos	Kuo daugiau šeimų

PARTNERYSTĖ GRĮSTAS BENDRADARBIAVIMO MODELIS

Tėvų įsitraukimą lemia:

- Tikėjimas, kad gali daryti įtaką vaiko ugdymuisi, ir tikėjimas savo vaiko galiomis
- Bendradarbiavimo santykiai tarp pačių tėvų
- Tarpusavio santykiai su pedagogais
- Tėvų socialinė padėtis

Sanders ,2008; Valantinas ir kt., 2012; Halsey, 2011

TIKĖJIMAS SAVO VAIKO GALIOMIS

- Parama vaiko savarankiškumui
- Domėjimasis mokymosi procesu
- Pozityvi reakcija į veiklos rezultatus
- Teigiami lūkesčiai dėl vaiko galimybių

BENDRADARBIAVIMO SANTYKIAI TARP TĖVŲ

- Galimybės veikti kaip mokyklos lyderiams
- Galimybės teikti pagalbą vieni kitiems

TARPUSAVIO SANTYKIAI SU PEDAGOGAIS

- Tėvai renkasi renginius, kai pakviečia pažįstamas žmogus
- Aiškus susitikimo tikslas
- Asmeninių kontaktų užtikrinimas

ĮSITRAUKIMAS PAGAL TĖVŲ SOCIALINĘ PADĖTĮ

Priklauso nuo tėvų socialinio ekonominio statuso

Vogels, 2002; Valantinas ir kt., 2012

Tėvai partneriai
Aukšto socialinio ekonominio statuso
(dalyvavimas formaliose ir neformaliose veiklose)

Tėvai dalyviai
Vidurinio socialinio ekonominio statuso
(dalyvavimas neformaliame gyvenime)

Deleguojantys tėvai
Vidurinio socialinio ekonominio statuso
(*Stebi per atstumą*)

Nematomi tėvai
Žemo socialinio ekonominio statuso
(*Retai dalyvauja veiklose*)

PASTEBĖJIMAI

- Tėvų unifikavimas mokytojų požiūriu
- Mokytojai dažnai linkę kalbėti apie praeitį, o ne apie ateitį
- Daugiau galių suteikimas, nereiškia jų galios didėjimą
- Bendradarbiavimui neskiriamas dėmesys (laikas, jėgos)

BENDRAVIMO SU TĖVAIS YPATUMAI JŲ POREIKIŲ ASPEKTU

**Kas nuo to
pasikeis?**

**Kokia mano
paties
patirtis?**

Kaip pritaikyti?

KLAUSIMAS

- Kokiomis priemonėmis siekiame pateisinti bendradarbiavimo tikslus?

BENDRADARBIAVIMO NUOSTATOS

- Informacijos teikimas ir bendravimas su šeima
- Pagalba ir parama
- Įtraukimas į dalyvavimą
- Bendradarbiavimas su bendruomene

INFORMACIJOS TEIKIMAS IR BENDRAVIMAS SU ŠEIMA (1)

Tėvai pageidauja:

- teisingos, glaustos ir vertingos , susijusios su vaiku, informacijos
- praktinių patarimų kaip spręsti problemas
- kad pedagogai su tėvais elgtųsi kaip su suaugusiais

Ainscow, Muncey, 2011

INFORMACIJOS TEIKIMAS IR BENDRAVIMAS SU ŠEIMA (2)

- **Aišku.** Informaciją išdėstyti kuo suprantamiau
- **Reikalinga.** Suraskite motyvus, kaip asmuo gali šią informaciją panaudoti
- **Svarbu.** Tai turi būti svarbu ar patrauklu jums patiems

INFORMACIJOS TEIKIMAS IR BENDRAVIMAS SU ŠEIMA (3)

- informacijos apie vaiko laimėjimus pateikimas tėvams ne rečiau kaip kartą per mėnesį
- aiški informacija apie ugdymo institucijoje vykstančias konsultacijas, užsiėmimus
- suprantama informacija apie ugdymo institucijos tikslus, tvarką, pokyčius

Nauda auklėtojams:

- bendravimo su šeima naudos supratimas bei asmeninių gebėjimų suprantamai bendrauti tobulinimas
- geresni gebėjimai suprasti šeimos požiūrį į vaiką
- tėvų tarpusavio bendravimo naudingumo pripažinimas

ESAMA SITUACIJA (1)

Valantinas ir kt., 2012, NMVA duomenys (2009-2011); Valantinas, Čiuladienė, 2012

- Tėvams teikiama informacija apie pažangumą, lankokumą, elgesį (elektroniniu būdu, individualiai, klasės susirinkimuose, el. dienynuose ir pan.)
- Dalinamasi informacija apie įvairius mokyklos veiklos organizavimo aspektus (tikslai, pagalbos specialistų darbo laikas ir pan.)
- Tėvų įsitraukimas ir įtraukimas geriausiai vertinami didmiesčio mokyklose, prasčiausiai – miestelio (kaimo). Geriausiai jis vertintas pradinėse, prasčiausiai – pagrindinėse mokyklose.
- Dominuoja individualistinis bendradarbiavimo pobūdis

ESAMA SITUACIJA (2)

Analizuotos geriausios 2011-2012 mokyklų svetainės.

Analizės aspektai:

- Paskyra “tėvams”
- Kokia pateikiama informacija tėvams

ESAMA SITUACIJA (3)

- 30 proc. mokyklų svetainėse paskyros “Tėvams” neaptikta
- 1 mokykla – išsami informacija įvairiais tėvų švietimo klausimais bei socialinių partnerių tinklas
- Pateikiama tėvams informacija kitų mokyklų svetainėse:
 - Lankokumo apskaitos
 - Dirbantys mokytojai
 - Informacija apie 2 procentus bei bendra informacija apie mokyklą
 - Teikiamos pagalbos specialistų konsultacijos tėvams
 - Informacinis lankstinukas apie patyčias, specialių poreikių vaikus (2)
 - Elektroninio pažymėjimo nuostatos
 - Informacija dėl studijų
 - Informacija dėl socialinės paramos
 - Švietimo organizavimas

ĮTRAUKIMAS Į DALYVAVIMĄ

- lobistinių tėvų grupių mokyklai tobulinti sukūrimas;
- vietinės valdžios institucijų panaudojimas šeimos ir ugdymo institucijos problemoms spręsti;
- ugdymo institucijos interesų atstovavimas
- šeimų įtraukimas į ugdymo institucijos veiklos sistemą

Nauda auklėtojams:

- tėvų dalyvavimo priimant sprendimus ir veiklos išplėtojimo perspektyvų supratimas
- statuso lygiavertiškumas

PAGALBA

Pirmiausia žmonės nori žinoti, kiek jie tau rūpi, o tik po to sužinoti, kiek tu žinai.

Hind

PAGALBA

- Pagalba tėvams, kaip suteikti paramą vaikui ir sukurti teigiamą aplinką:
 - informacijos (lankstinukai, internetiniai puslapiai, literatūra, filmai) apie vaikų ypatumus teikimas
 - tėvų mokymas, grupės;
 - įvairios paramos šeimai programos
 - individualūs susitikimai su tėvais

Nauda auklėtojams:

- šeimos poreikių, rūpesčių ir pan. supratimas
- pagarba šeimos pastangoms ir stipriosioms pusėms
- geresnis vaikų skirtumų supratimas
- savų įgūdžių dalintis informacija apie vaiko raidą įsisąmoninimas

<http://www.schools.nsw.edu.au/media/downloads/schoolsweb/studentsupport/programs/schoollearning/rf6engage.pdf>

ESAMA SITUACIJA

Valantinas ir kt., 2012, NMVA duomenys (2009-2011)

- Teminiai susirinkimai
- Pagalba tikslinei tėvų grupei

BENDRADARBIAVIMAS SU BENDRUOMENE

- šeimų informavimas apie visas socialines ir visuomenines institucijas, aptarnaujančias vaikus bei šeimas;
- informacija apie institucijas, kurios rūpinasi vaikų užimtumu
- vaikų integracija ir paslaugos
- ugdymo institucijos bendruomenės paslaugos vietos bendruomenei;

- Nauda
auklėtojams:**
- galimybė nukreipti vaikus ir tėvus reikalingai pagalbai

SOCIALINĖ PARTNERYSTĖ

Įtraukti institucijas,

- kurios **SUSIJĘ SU MOKYKLOS VEIKLA**
- kurių **VEIKLA** gali būti **PAVEIKTA** mokyklos veiklos
- kurios **ŽINO** mokyklos **POREIKIUS**
- kurios **NORI** padėti

SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS PRIVALUMAI

- **PADEDA ATRASTI** įvairiausias bendradarbiavimo formas ir būdus
- **SUTEIKIA** naujų idėjų mokytojams
- **SUTEIKIA** saugumo jausmą
- **PADEDA KURTIS** besimokančiai, save gerbiančiai bendruomenei
- **SUTEIKIA GALIMYBES** pasinaudoti gilesne ir įvairesne profesine patirtimi
- **PAGERINA** pedagogų profesinės raidos galimybes
- **SUKURIA GALIMYBES** pasinaudoti didesniu kiekiu geresnių išteklių

PARTNERYSTĖS TIKSLAI

- Pagerinti moksleivių socialinius ir akademinus rezultatus
- Praplėsti įsidarbinimo galimybes
- Užtikrinti gerovę

http://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1006&context=policy_analysis_misc skills

NAUDA MOKYKLAI

- Gerėjantys mokinių pasiekimai
- Geresni mokyklos ir bendruomenės tarpusavio santykiai
- Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas
- Praktikos vietų užtikrinimas
- Kūrybiškumo iniciatyvos
- Bendruomeniniai bendri projektai
- Darbas su rizikos grupės jaunuoliais
- Bendruomenės tinklų plėtra
- Mentoriavimas. Karjeros galimybių atvėrimas

- http://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1006&context=policy_analysis_misc

NAUDA PARTNERIAMS

- Naujos idėjos iš jaunų žmonių
- Ne tik vaikų pažinimas, tačiau ir jų stipriųjų pusių atskleidimas
- Vidinis pasitenkinimas dirbant su jaunais žmonėmis ir stebint jų kaitą
- Kvalifikacijos tobulinimas

http://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1006&context=policy_analysis_misc

TIKSLINGAS BENDRADARBIAVIMAS IR PASITIKĖJIMAS?

KONKURENCIJA?

ĮSITRAUKIMO FAKTORIAI

**PROBLEMOS KAIP
MOTYVUOJANTIS
FAKTORIUS**

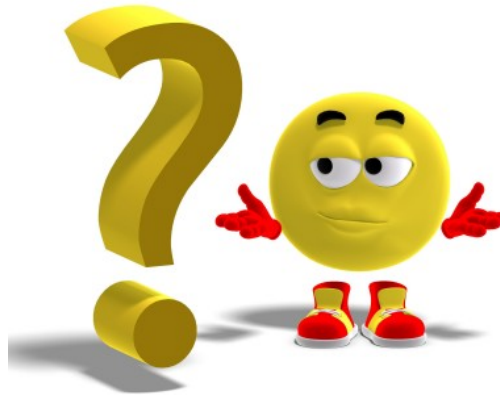
**BENDRUOMENĖS
STABILUMAS**

**INDIVIDUALŪS IR
KOLEKTYVINIAI
MOTYVAI**

KLAUSIMAI

KAS?

KUR?

KAČ?

KAIP?

GEROSIOS PATIRTIES PAVYZDŽIAI

Projektas „Alternatyvus ugdymas švietimo sistemoje“.
Projekto vykdytojas: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo
aprūpinimo centras

“Mokyklos tinklinio bendradarbiavimo su socialiniais partneriais modelis”

Metodinė diena “ŠVIETIMO KULTŪRA IR BENDRUOMENĖ”
2013 m. gruodžio 11 d., Vilnius

INSTITUCINIO LYGMENS TINKLO KOMANDA

socialinis pedagogas, klasių auklėtojai, psichologas, specialusis pedagogas, logopedas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, administracijos atstovas. Komanda veikia pagal mokyklos vadovo patvirtintą darbo reglamentą

Pagalbos mokiniui projektas

**Mokinio
situacijos
analizė ir
pagrindinių
problemų
diagnostika**

**Pagalbos
mokiniui
plano
parengimas
(adaptacinis
ir poadaptaci
nis periodas)**

**Atvejo
koordinato-
riaus
priskyrimas**

**Plano
derinimas su
vaiku/ tėvais
/ mokytojais**

**Plano
įgyvendini-
mas**

Pasitikėjimas savimi

Labai džiaugiuosi, kad nusiėmė kapišoną”(1.1)

“Jautėsi laisvai. Buvo rami” (2.2.)

“Mačiau kaip veikia į pusėjus jis šneka su kitais berniukais, o iki to laiko to nėra buvę (2.3.)

Laisviau reiškia savo nuomonę, nebijo suklysti (3.4)

“Ėmė drąsiau jaustis” (2.1.)

“Pati pasako, ko jai labiausiai reikia” (1.4.)

“Tapau mokyklos DJ. Jau pravedžiau pirmąjį renginį” (1.4)

“Buvau atsakingas už Morę ir laužą, labai gerai pavyko” (2.3)

“Žaidžiau regbį už mokyklą, nors nemoku” (3.1)

Pokyčiai vaikuose (1)

Mokymosi motyvacija

“Prašo sėstis arčiau lentos” (2.1)

“Atliko namų darbus, atsikaitė užduotis” nevéluodamas” (2.3)

“Ateina atlikti ... namų darbus (1.2)

“Prašo pagalbos atliekant namų darbus” (3.1)

“Pagerėjo ... mokymosi rezultatai” (3.1)

“Mano planas – susikaupti, gauti geresnius pažymius” (1.4)

“Reikia susiimti su mokslu” (1.2)

“Džiaugiuosi – iš matematikos trimestre keturi “(2.4)

“II trimestrą nei vieno dalyko neatestuoto nėra” (3.5)

“Išsikėliau sau uždavinį II trimestrą pabaigti teigiamais pažymiais, anglių neteigiamas, bet stengsiuos trečiam “ (3.3)

“Norisi daugiau stengtis” (2.4)

Bendravimo įgūdžiai

*“Bendrauja ne tik su klasės draugais, o ir su kitais mokyklos mokiniais (2.1)
“Ves renginį mokyklos bendruomenei (2.2)*

“Pradėjau labiau sueiti su savo klasės berniukais” (2.1)

“Su mokytoja kalbuosi dažnai... “(3.3)

“Šiandien palydėsiu mamą į seminarą, nes ji bijo pravažiuoti stotelę prie mokyklos” (3.4)

“Į konfliktus stengiuosi nesivelti “(2.1)

Pokyčiai vaikuose (2)

Savianalizės įgūdžiai

“Geba įvardinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses” (1.1)

“Prisipažįstu, kad užmiršau tai įgyvendinti” (2.5)

“Turiu tobulinti renginių vedimo įgūdžius”(2.4)

Dėmesys vaikui

“Padeda ruošti pamokoms...” (3.1.)

“Mama lankėsi pas psichologę ir namuose, jos iniciatyva apie dvi val. kalbėjosi”(3.3.)

“Šiandien kartu su mama sprendėme, ką daryti....” (3.4)
“Kalbėjau su mama apie mano planus “(1.1)

Pokyčiai santykiuose su vaikų tėvais (1)

Įsitraukimas į mokyklos veiklas

“Nors mergaitė sanatorijoje, tačiau mama mokykloje šią savaitę jau trečią kartą. Dalyvavo Užgavėnėse...” (1.1.)

“Mama įvardijo, kad mokykloje jaučiasi geriau” (1.2.)

“Įkvėpėme tėvus...”(3.2.)

“Kartu pynėme mokykloje vainiką....” (1.4)
“Mama buvo susitikusi su mano koordinatorė “(1.3)

Tėvų ir vaikų santykiai

“Negaliu atsidžiaugti pagerėjusiais X santykiais su mama”.(1.1.)

“Kartu su mama pynė adventinį vainiką” (1.2.)

“Tvarkiausi su šeima kambarį “ (2.5)

*“Darėm atvirutes mamoms.
Padovanojau mamai. Labai
apsidžiaugė” (2.4)*

*“Aš su broliu mamai padovanojome
šokoladą ir gėlių puokštę” (2.2)*

Pokyčiai santykiuose su vaikų tėvais (2)

Požiūris į mokyklą

“Aptarėme su mama kaip mums sekasi” (1.2.)

“...pabendravome labai draugiškai” (1.3.)

“ “Su mama lengviau randu bendrą kalbą” (1.1.)

“Susirinkimo metu dėkojo už pokyčius”(1.1.)

“Mama pradėjo bendrauti su mokykla” (1.2.)

“Mama nekaltino mokyklos darbuotojų... o pradėjo aiškintis, kas vyko”(1.3)

“Ateidavo į pozityvios tėvystės mokymus” (1.4.)

“Net nusprendė X brolių pervesti į mūsų mokyklą”(2.2.)

“Mama nebijo ateiti į mokyklą” (1.3.)

Mažiau formalūs santykiai

“...pasiūlė toliau tęsti veiklas, pasiūlė dalyvauti kartu tinklinio mokymo seminaruose” (2.3.)

“Socialinė parama”(1.2.)

Bendrai dalyvavome aitvarų šventėje”(1.1.)

Pokyčiai bendravime su socialiniais partneriais

Padaugėjo socialinių partnerių

“Atsirado daugiau partnerių” (1.1.)

“Mokykla įtraukiama į partnerių veiklas”(2.1.)

“Seniūnija pateikia informaciją apie vaiko šeimą. Rengiama sutartis” (1.1.)

Pokyčiai mokyklos bendruomenėje

Bendruomenės įsitraukimas

„Įsitraukia vis daugiau mokytojų“ (1.2.)

„Geografijos mokytoja vis labiau stengiasi padėti...“ (1.3.)

„Visi specialistai įtraukti“ (3.3.)

„Direktorius ... suprato, ko aš siekiu, palaikė“ (1.1.)

„Auklėtoja problemą suprato ir stengėsi ją spręsti?“ (1.1.)

„Pravedėme seminarą. Rodos kolektyvą sudominome, parvežėme naujos info. Dabar realiai supratau, kodėl mums tai reikia daryt“ (1.5.)

Mokytojai siūlo savo pagalbą patys“ (2.3)

Mokytojai savarankiškai prisiima globoti mokinius (1.2.)

„...mokytoja pasiūlė paruošti komandai pristatymą...“ (1.2.)

„atsirado tikėjimas projekto nauda“ (3.4.)

Mokytojai vis dažniau gilinasi į kiekvieno vaiko problemas“ (3.1.)

„Mokytojai ..teikia siūlymus projekto veikloms, naudojami individualaus plano forma“ (1.5.)

”

KAS DAR NEPASAKYTA

- Anketos tėvams
- Bendros užduotys
- Padėkos tėvams
- Asmeninės kaitos analizė

VIETOJ PABAIGOS

*Nereikėtų stengtis padaryti ką nors geriau,
kol nenustatėme ar suvis reiktų tą daryti*

D.D. Eisenhoweris